

Nr 329.

Godkänd av första kammaren den 6 juni 1939.

Godkänd av andra kammaren den 6 juni 1939.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa i Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40 behandlade allmänna principfrågor.

(Statsutskottets utlåtande nr 194.)

Till KONUNGEN.

I propositionen nr 242 har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden den 10 mars 1939 föreslagit riksdagen att dels godkänna ett statsrådsprotokollet såsom bilaga bifogat förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att, om så till följd av en väsentlig försämring av konjunkturläget inom landet eller inom vissa näringsområden prövas erforderligt, fastställa beredskapsstaten eller viss del därav att lända till efterrättelse såsom förskottsstat samt att ställa å förskottsstaten upptagna anslag till vederbörande myndigheters förfogande.

Propositionen har här behandlats utom i avseende å jordbruksärenden.

Riksdagen, som i annat sammanhang upptager Kungl. Maj:ts förslag i vad detsamma avser de särskilda i beredskapsstaten å drift- och kapitalbudget upptagna anslagen, företager här till behandling vissa i propositionen berörda allmänna principfrågor.

Riksdagen vill till en början erinra om att i fråga om fullmaktens omfattning och giltighetstid 1938 års riksdag (riksdagens skrivelse nr 418) uttalat följande.

I avseende å omfattningen av beredskapsbudgeten håller riksdagen före, att en ganska vid ram bör förefinnas, för att Kungl. Maj:t skall kunna med hänsyn till arbetslöshetens art och lokala fördelning vidtaga de åtgärder, som i varje särskilt fall må visa sig lämpliga för vinnande av det med åtgärderna närmast avsedda syftet. Med hänsyn härtill har riksdagen icke ansett någon allmän begränsning i det framlagda programmet böra ske. Riksdagen vill emellertid uttala den förhoppningen, att arbeten i större omfattning icke skola i konjunkturutjämnande syfte behöva igångsättas under den tid, som förlöper, intill dess riksdagen kan bliva i tillfälle att till prövning upptaga frågan om vad som må kunna göras för att motverka följden av en inträdande kris. I anslutning till vad som i vissa motioner framhållits vill riksdagen emellertid hava uttalat den uppfattningen att — om en begränsning i fråga om dispositionsrätten av de å beredskapsstaten upptagna

förskottsanslagen ej av antydda skäl synes böra ifrågakomma — framläggandet av den tilläggsstat till riksstaten för det år beredskapsstaten avser torde böra ske så tidigt under riksdagen, att riksdagen snarast möjligt beredes tillfälle att pröva de åtgärder, som av en rådande kris påkallas och för vilka anslag å tilläggsstat måste beviljas. Detta lär kunna ske omkring den 15 februari eller vid den tidpunkt, som motionsvis föreslagits såsom gräns för beredskapsstatens giltighetstid. På detta sätt får riksdagen möjlighet att icke blott erhålla uppgift om de åtgärder, som av Kungl. Maj:t vidtagits genom anvisningar å beredskapsstaten, utan även att pröva omfattningen av den fortsatta verksamheten för krisens utjämning.

Fog synes föreligga för att jämväl av innevarande riksdag medel ställas till förfogande för utförande av vissa arbeten i händelse av en försämring av konjunkturerna och läget på arbetsmarknaden.

Riksdagen delar också i huvudsak departementschefens uppfattning, att fullmakten bör lämnas i samma ordning som för innevarande budgetår, d. v. s. genom fastställande av en beredskapsstat efter de av fjolårets riksdag prövade principerna. I enlighet med departementschefens förslag betecknar riksdagen denna stat såsom allmän till åtskillnad från den av riksdagen antagna särskilda beredskapsstaten för försvarsväsendet m. m. Vad fjolårets riksdag uttalat i de allmänna principfrågorna skall gälla jämväl i avseende å denna allmänna beredskapsstat.

Vidkommande de av Kungl. Maj:t efter ny inventering av föreliggande investeringsbehov m. m. å beredskapsstat begärda anslagen kommer riksdagen att behandla dessa i särskilda härefter följande skrivelser, varvid riksdagen dock först framdeles upptager frågan om ifrågavarande avskrivningar beträffande förskottsanslagen å beredskapsstat. Sedan samtliga av Kungl. Maj:t eller i motioner begärda anslag blivit av riksdagen behandlade, kommer riksdagen att fastställa beredskapsstat för budgetåret 1939/40.

De av riksdagen i nu ifrågavarande sammanhang vidtagna jämkningarna i Kungl. Maj:ts förslag till allmän beredskapsstat avse allenast två anslag och innebära, att beredskapsstatens slutsumma å kapitalbudgeten blir 1,540,000 kronor lägre än enligt Kungl. Maj:ts förslag.

Det av Kungl. Maj:t begärda bemyndigandet att sätta beredskapsstaten eller viss del därav i tillämpning samt att ställa medel till vederbörande myndigheters förfogande lämnas i detta sammanhang.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen *dels* beslutat, att en allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40 skall upprättas i enlighet med de riktlinjer, som av chefen för finansdepartementet i statsrådsprotokollet den 10 mars 1939 angivits; *dels ock* bemyndigat Kungl. Maj:t att, om så till följd av en väsentlig försämring av konjunkturläget inom landet eller inom vissa näringsområden prövas erforderligt, fastställa beredskapsstaten eller viss del därav att lända till efter rättelse såsom förskottsstat samt att ställa å förskottsstaten upptagna anslag till vederbörande myndigheters förfogande.

Sockholm den 6 juni 1939.

Med undersåtlig vörndnad.